

Virkemidler i propaganda

-finn eksempler på alle virkemidlene !

Svart-hvitt-tenkning

Verden deles inn i to kategorier: rett/galt, godt/ondt, vår side/feil side. Alle nyanser ignoreres.

Eksempel: Willy hevder at om du ikke støtter bombingene av Syria, så støtter du terroristene.

Offeret har skylden

Saken snus på hodet. Det skyves et urimelig stort ansvar over på den som utsettes for overgrep.

Eksempel: Siri hevder at voldtektsofferet selv har skylden fordi hun var full og hadde på seg miniskjørt.

Snøballeffekten

På samme måte som en snøball rulles stadig større, påstås det at en handling vil få enorme konsekvenser.

Eksempel: Carl sier at om det blir tillatt for homofile å gifte seg, vil det føre til at folk får gifte seg med bilen sin, endatil med sjimpanser!

Frykt og hat

Ved å skape et effektivt trusselbilde der fienden demoniseres, vekkes frykt, sinne og hat.

Eksempel: Franz sier at jødene står bak en verdensomspennende sammenvergelse for å ødelegge kulturen vår.

Stereotyper

En sterkt forenklet framstilling av en gruppe mennesker. Karaktertrekk overdrives. Hvilke stereotyper finner du? Ser du **idealisering** (gjort vakrere eller modigere). Her er også mange **negative karikaturer**, finner du dem?

Eksempel: Arne sier at alle somaliere er late og klarer ikke ha vanlig arbeid.

Symboler

Symboler kan være flagg og NS-merker. Du finner også mange symboler på idealmennesker og «norske verdier» i plakaten.

Allusjon

Lån av et kjent sitat, bilde eller symbol, og brukt for å skape et positivt inntrykk av seg selv. Slik smitter det positive inntrykket over på ens egen sak.

Et eksempel er den nye tatoveringa til Mads der det står: «Never Walk Alone».

Ekstraoppgave! Finner du disse?

Gjentakelse, overdrivelse, løgn/falske nyheter, feilaktige sammenligninger, slå i hartkorn (negativ sammenligning—som å sammenligne Erna Solberg med Stalin), latterliggjøring, attribusjon (tillegge seg selv gode hensikter og fienden negative).

Virkemidler i propaganda

Demonisering

Å umenneskeliggjøre en motstander, og fremstille hen som et monster.

Flaggveivende patriotisme

Å begrunne en handling eller idé i en følelse av patriotisme, heller enn å gi saklige begrunnelser.

Overdrivelse

Stråmann

Å argumentere mot noe som motparten faktisk ikke mener, eller å vri på motpartens argument til det virker overdrevent. *Kari sier at hun er mot å ta imot flyktninger, fordi vi kan jo ikke hjelpe hele Afrika heller.*

Skjult avsender

Folk flest

Å hevde at du representerer viljen og meningene til "vanlige folk", i motsetning til andre, som er "eliten".

Kirsebærplukking

Å plukke ut kun kunnskap og fakta som passer inn i fortellingen din, og utelukke alt som sår tvil.

Ingen sann skotte

Å påstå at unntak fra argumentene dine ikke er gyldige. *Guri sier at alle nordmenn elsker brunost. Ane sier hun ikke liker brunost, så da sier Guri at hun ikke er en ekte nordmann.*

Falsk årsak

Å påstå at ett fenomen er årsaken til et annet, selv om de ikke har en bevist sammenheng. *Eksempel: Før skoleskytingen spilte gjerningsmennene bowling. Derfor kan bowling føre til at du blir drapsmann.*

Dobbeltsnakk

Å bruke språk som tilslører, forvrenger eller snur opp ned på ordenes egentlige betydning.

Persondyrkelse

Å bruke en person (en leder, kjendis, helt eller lignende) som dyrkes som representant for budskapet ditt.

Personangrep

Å forsøke å tilbakevise et argument ved å gå til angrep på dem som framsatte argumentet, i stedet for å holde seg til saken. *Eksempel: Guri framsetter et godt argument for å øke barnetrygden, og Ståle svarer med å spørre publikum om vi egentlig bør høre på ei kvinne som er ugift og ikke har barn selv.*

Repetisjon ad nauseam

En stadig gjentakelse av enkle slagord, fraser, bilder eller symboler.

Fokuseringsillusjonen

Å fokusere intenst på en sak får den til å virke større og viktigere enn den virkelig er. I mellomtiden får andre viktigere saker mindre oppmerksomhet enn de bør ha.

Autoritetstro

Å tro på påstander fra ledere kun fordi de er autoriteter.

Vakre mennesker

Å knytte framstillinger av vakre mennesker til sin ideologi eller idé.

Den store løgner

Teknikken baserer på seg at en løgn blir mer troverdig og effektiv jo større den er.

Demoralisering

Å forsøke å få motstanderen til å overgi seg, å tenke at de har en håpløs sak.

Splitt og hersk

Å så og dyrke splid mellom ulike grupper, og å framstille avstanden mellom dem som størst mulig for å vanskeliggjøre samarbeid og forsoning.

Direkte ordre

Å forenkle en avgjørelse for publikum ved å gi kun ett valg og framstille det som uunngåelig.

Forfalskning

Desinformasjon

Å fjerne uønsket informasjon og redigere gjengivelser av virkelige hendelser.

Dysfemisme

Et språklig uttrykk som har sterkt negative konnotasjoner. *Arnt sier kritikerne hans er et hylekor som driver heksejakt på ham. Heinrich sier jødene på 30-tallet ikke var flyktninger, men økonomiske migranter, lykkejegere.*

Eufemisme

Et språklig uttrykk som skal pynte på noe som er negativt. *Eksempel: å si avanserte forhørsteknikker heller enn tortur.*

Eufori

Å bruke feiringer, parader, patriotiske handlinger og lignende for å "høyne moral", øke samhold og svekke kritikk.

Falske anklager

Å anklage motparten for noe de ikke har gjort.

Gaslighting

Å benekte fakta og å så tvil med mål om at motparten skal tvile på sin egen hukommelse, sinnstilstand eller normer.

Whataboutism

Å møte kritikk kun ved å beskylte motparten for selv å ha gjort noe lignende, helt uten å svare på den opprinnelige kritikken.

Fornektelse av veletablert viten eller bevis

Slagord

Sydebukk

Å gi ufortjent skyld for et problem til et individ eller en gruppe.

Målflytting

Å skifte på hva diskusjonen dreier seg om underveis, spesielt som svar på gode argumenter fra motparten.